

Intern ongewenst gedrag bij sociale werkplaatsen

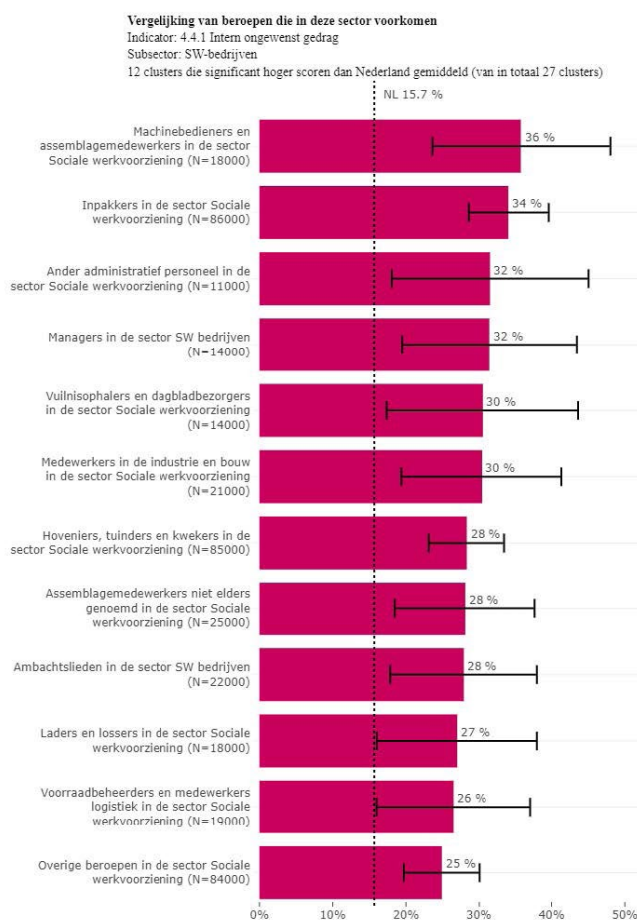
Inleiding

In deze factsheet geven we de problematiek van intern ongewenst gedrag in de sector sociale werkplaatsen weer door middel van analyses die aan de hand van het beroepen-sectoren dashboard van de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn uitgevoerd op data uit de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) (zie pagina 2). Intern ongewenst gedrag komt aanzienlijk vaker voor in de sociale werkvoorziening (1 op 4) dan het landelijke gemiddelde (1 op 6). Het is al enige tijd een probleem en op basis van cijfers lijkt het intern ongewenst gedrag bij de sociale werkvoorziening ook niet af te nemen. De Arbeidsinspectie heeft binnen het programma PSA (psychosociale arbeidsbelasting en arbeidsdiscriminatie) een project gestart met als doel de sector zoveel mogelijk in beweging te krijgen door het stimuleren van eigen verantwoordelijkheid. Dat heeft er onder meer toe geleid dat de sector een plan van aanpak voor intern ongewenst gedrag heeft opgesteld. De hiernavolgende onderzoeksbevindingen kunnen de sector mogelijk helpen hun aanpak gericht te maken.

Resultaten

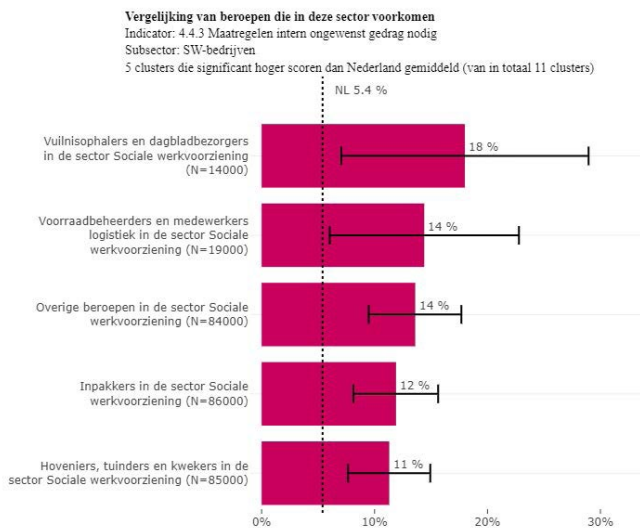
- Bijna de helft van de beroepen in de sociale werkvoorziening (12 van de 27) maakt significant vaker ongewenst gedrag mee dan de gemiddelde werknemer in Nederland.
- Het gaat met name om intimidatie en pesten door leidinggevenden of collega's.
- Beroepen die het vaakst ongewenst gedrag meemaken zijn:
 - **machinebedieners en assemblagemedewerkers** (36%)
 - **inpakkers** (34%)
 - **administratief personeel** (32%)
 - **managers** (32%)
 - **vuilnisophalers** (30%)
 - **hoveniers** (28%)
 - **ambachtslieden** (timmerlieden, loodgieters, schilders, metaalbewerkers en lassers, slaggers en bakkers, 28%)
- Een aantal van deze beroepen geven niet aan dat er meer maatregelen nodig zijn om intern ongewenst gedrag tegen te gaan, zoals machinebedieners, maar ook administratief personeel en managers.
- **Vuilnisophalers** (18%) geven het vaakst aan dat er meer maatregelen nodig zijn tegen intern ongewenst gedrag.

Figuur 1 Blootstelling aan de indicator intern ongewenst gedrag, voor beroepen in de sociale werkvoorziening (alleen combinaties die significant hoger scoren dan Nederland gemiddeld zijn weergegeven)¹

¹ In de grafieken zijn betrouwbaarheidsintervallen weergegeven. Deze zijn berekend aan de hand van een betrouwbaarheidsniveau van 99%. De daadwerkelijke score van een beroep-sectorcombinatie ligt dus met 99% zekerheid tussen de twee uitersten van het betrouwbaarheidsinterval. Verder zijn de gemiddelde scores van iedere beroep-sectorcombinatie ook weergegeven in de figuur, evenals de N. De N is de schatting van het aantal werknemers in Nederland dat onder die beroep-sectorcombinatie valt. Deze N is berekend aan de hand van de weegcoëfficiënten uit de NEA die worden meegeleverd door het CBS, waarmee gewogen kan worden naar populatieaantallen.

Figuur 2 De mate waarin medewerkers in de sociale werkvoorziening meer maatregelen tegen intern ongewenst gedrag nodig vinden (alleen combinaties die significant hoger scoren dan Nederland gemiddeld zijn weergegeven)

Beroepen-sectoren dashboard en NEA

In 2023 heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie het beroepen-sectoren dashboard ontwikkeld. Hiermee is het mogelijk in te zoomen op specifieke beroepen binnen specifieke sectoren op basis van NEA-data. Doordat het dashboard NEA-data over de jaren 2014-2021 gebruikt en alle beschikbare data met behulp van indicatoren ordent, is het mogelijk op een detailniveau in te zoomen op deze beroepen-sectoren clusters van werknemers, wat voor die tijd niet mogelijk was. In totaal is er in het dashboard informatie beschikbaar voor 2.118 verschillende beroep-sectorcombinaties. Die informatie gaat over hun kwetsbaarheid op de arbeidsmarkt, en de mate waarin zij worden blootgesteld aan oneerlijk, onveilig en ongezond werk, ongezond werk.

De Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) wordt uitgevoerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) in samenwerking met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Jaarlijks worden ongeveer 60.000 werknemers bevroegd over hun arbeidsomstandigheden, arbeidsongevallen, de inhoud van hun werk en hun arbeidsvoorwaarden.

De NEA is een representatief onderzoek onder alle werknemers die werkzaam zijn in Nederland en die ingeschreven staan in de Basisregistratie Personen (BRP). Zoals altijd in enquêtes zullen bepaalde groepen minder goed vertegenwoordigd zijn in de resultaten, omdat ze niet meedoen. Denk daarbij aan jongeren, mensen met een lage opleiding en (arbeids)migranten. De wegingsmethode van de NEA corrigeert deels voor deze ondervertegenwoordiging, maar niet volledig. Het is belangrijk om daarmee rekening te houden bij de interpretatie van de resultaten.